

PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNIM MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA

I. USTAVNA OSNOVA

Na temelju članka 7. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 41/2001 – pročišćeni tekst i 55/2001) pokreće se postupak za donošenje Odluke Hrvatskog sabora o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama UN-a (u daljnjem tekstu: Odluka).

II. OCJENA DOSADAŠNJEG STANJA

Sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama u skladu je sa strateškim opredjeljenjem Republike Hrvatske, čime se naša država svrstava među odgovorne članice međunarodne zajednice koje su spremne preuzeti svoj dio tereta opće sigurnosti. Svojim aktivnim sudjelovanjem u mirovnim operacijama, Republika Hrvatska znatno pridonosi naporima usmjerenima na kandidaturu za nestalnu članicu Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda, a posebice ostvarenju svojih strateških ciljeva ulaska u EU i NATO.

Republika Hrvatska trenutno ima angažiranih 29 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u 9 mirovnih misija, od kojih su 22 vojna promatrača (7 u misiji UN-a u Etiopiji i Eritreji - UNMEE, 7 u Indiji i Pakistanu – UNMOGIP, 2 u Zapadnoj Sahari - MINURSO, 3 u Obali Bjelokosti – UNOCI, 2 na Cipru - UNFICYP i 1 vojni promatrač u Gruziji – UNOMIG), te 7 stožernih časnika (3 u Liberiji - UNMIL, 3 u Sudanu – UNMIS i 1 stožerna časnik na Haitiju -MINUSTAH).

III. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ODLUKE

Sudjelovanje u mirovnim misijama navedeno je u Strategiji nacionalne sigurnosti ("Narodne novine", broj 32/02) i Strategiji obrane ("Narodne novine", broj 33/02) kao jedan od načina hrvatskog doprinosa miru i sigurnosti u svijetu te jedan od partnerskih ciljeva Republike Hrvatske u sklopu provođenja postupka pristupanja u NATO kroz stupanje u Membership Action Plan (MAP) proces.

MIROVNA MISIJA UN-a U ZAPADNOJ SAHARI (MINURSO)

Mirovna misija UN-a u Zapadnoj Sahari (MINURSO – United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara) osnovana je Rezolucijom Vijeća sigurnosti br. 690 u travnju 1991. te se odvija na području u sjeverozapadnoj Africi koje graniči s Marokom, Alžirskom i Mauritanijom. Kada je 1976. prestala španjolska uprava nad tim područjem, teritorijalne pretenzije iskazao je Maroko kao i Mauritanija. 1979. Mauritanija se odrekla svojih zahtjeva, pa su u sukobu ostali Maroko i Frente POLISARIO.

Mandat misije MINURSO je nadziranje provedbe mirovnog sporazuma, nadzor smanjenja broja marokanskih vojnika, nadgledanje razmjene ratnih zarobljenika, pomoć pri organiziranju i osiguranju slobodnog referenduma, na kojemu se stanovništvo Zapadne Sahare treba izjasniti o budućem statusu toga područja.

Vijeće sigurnosti UN-a Rezolucijom 1634, od 28. listopada 2005. odobrilo je produžetak mandata MINURSO do 30. travnja 2006.

Pitanje definiranja termina referenduma ostaje neriješeno, a time i pravni status područja misije.

U misiji MINURSO trenutno sudjeluje 28 pripadnika postrojbi, 195 vojnih promatrača i 6 pripadnika civilne policije, uz potporu 124 međunarodnog civilnog i 96 lokalnog civilnog osoblja.

Zapadna Sahara se u predviđanjima analitičara ne pojavljuje kao potencijalno žarište nove krize, no specifični rizici vezani za sudjelovanje u mirovnoj operaciji su klimatski uvjeti, situacija s minama i izloženost ograničenim zdravstvenim rizicima. S aspekta mogućih ugroza, misija je ocijenjena stupnjem umjereno niske ugroze. Sa sigurnosnog aspekta MINURSO je mirovna operacija UN-a u kojoj postupno, ali sve primjetnije, dolazi do svojevrsnog status quo-a.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske počeli su sudjelovati u ovoj mirovnoj misiji u svojstvu vojnih promatrača u prosinca 2002., a trenutno su u misiji dvojica časnika čiji mandat završava u ožujku 2006.

S obzirom na preporuke hrvatskog izaslanstva koje je bilo u posjeti MINURSO-u i na temelju procjene hrvatskih časnika koji sudjeluju u istoj, predlažemo povećati broj hrvatskih vojnih promatrača u toj misiji.

MIROVNA MISIJA UN-a NA HAITIJU (MINUSTAH)

Zbog alarmantnog stanja na području sigurnosti i zaštite ljudskih prava na Haitiju, Vijeće sigurnosti UN-a je u veljači 2004. donijelo Rezoluciju br. 1529, kojom je odobrena tromjesečna misija Međunarodnih prijelaznih snaga. Vojne snage u ukupnom broju od 3000 vojnika, bile su upućene iz Brazila, Čilea, Francuske, Kanade i SAD, kako bi se stabilizirala situacija u zemlji. U cilju tih napora, angažirale su se i snage Organizacije Američkih Država (OAS – Organization of American States). Ovlasti Multinacionalnih prijelaznih snaga, prebačene su na novu misiju MINUSTAH 1. lipnja 2004. UN-ova stabilizacijska misija na Haitiju (MINUSTAH) uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti broj 1542 od 30. travnja 2004., na inicijalno razdoblje od šest mjeseci. Mandat misije je: pomoći Prijelaznoj vladi uspostaviti sigurnost i stabilnost u zemlji, potpora političkom procesu i osiguranje uvjeta za provedbu slobodnih i demokratskih parlamentarnih i predsjedničkih izbora te aktivnosti vezane za zaštitu ljudskih prava. Sadašnji mandat misije produžen je Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 1608 od 22. lipnja 2005. do 15. veljače 2006., s namjerom ponovnog produženja trajanja misije. Nova rezolucija VS UN-a naglašava potrebu provedbe razoružanja, demobilizacije i reintegracije, a od Prijelazne vlade Haitija traži uspostavljanje bez odlaganje Nacionalnog povjerenstva za razoružanje, demobilizaciju i reintegraciju. Političko pomirenje i ekonomska obnova i dalje ostaju ključni čimbenici stabilnosti i sigurnosti na Haitiju.

Situacija u zemlji još je nestabilna, ali unatoč slabog funkcioniranja institucija vlasti, na Haitiju ne vlada kaos. Sigurnosno stanje najpovoljnije je u glavnom gradu Port-au-Prince-u. Misija je ocijenjena kao misija uvećanog rizika, s tendencijom postupnog smirivanja stanja. U sastavu mirovne operacije MINUSTAH trenutno sudjeluje 7265 vojnih osoba i 1741 pripadnik civilne policije, uz koje u potpori sudjeluje i 449 međunarodnog, te oko 489 pripadnika lokalnog osoblja.

Sigurnosno stanje na području djelovanja mirovne operacije MINUSTAH i dalje se ocjenjuje kao nestabilno, jer se niz naoružanih skupina koje pokazuju rastuću mjeru spremnosti za konfrontaciju s vlastima, još uvijek nalazi izvan nadzora. U odvojenim incidentima koji su izazvani od strane naoružanih pojedinaca ili skupina, došlo je i do pogibije i ranjavanja pripadnika MINUSTAH-a. Od zdravstvenih ugroza, najveća opasnost prijeteći od zaraze AIDS-om.

Republika Hrvatska trenutno sudjeluje u MINUSTAH-u s jednom časnikom, raspoređenom u zapovjedništvo operacije MINUSTAH, u glavnom gradu Port-au-Prince-u. Odjel za mirovne operacije UN-a uputio je neformalan upit o mogućnosti da Republika Hrvatska uputi još jednog časnika u mirovnu operaciju MINUSTAH (na poslove planiranja, informatike ili operativne poslove). S obzirom da u MINUSTAH-u sudjeluje trenutno jedan pripadnik Oružanih snaga RH, poželjno bi bilo povećati broj hrvatskih časnika u toj misiji.

MIROVNA MISIJA UN-a NA CIPRU (UNFICYP)

Republika Cipar stekla je samostalnost 16. kolovoza 1960., a mjesec dana kasnije primljena je u članstvo Ujedinjenih naroda. Ustav, čiji korijeni leže u sporazumima koje su sklopili predsjednici vlada Grčke i Turske u Zurichu 11. veljače 1959., trebao je biti garancija ravnomjerne zastupljenosti obiju etničkih zajednica u izvršavanju zadaća Vlade, nastojeći izbjeći brojčanu dominaciju grčke etničke skupine (grčke 80% prema 18% turske). Međutim, primjena odredbi ustava zapala je u poteškoće od samog početka te je dovela do niza ustavnih kriza i porasta tenzija između dviju etničkih skupina. To je rezultiralo izbijanjem sukoba između dviju zajednica u prosincu 1963. Nakon što su svi pokušaji za uspostavljanje mira završili neuspjehom, Vijeće sigurnosti UN-a usvojilo je Rezoluciju 186 (1964), kojom se predlaže osnivanje UNFICYP-a. Sukladno navedenoj rezoluciji, mandat misije je: sprječavanje obnavljanje sukoba, doprinos održavanju i obnovi reda i zakona te uspostava normalnog života. Operativne zadaće UNFICYP-a su: održavati mir i stabilnost u zoni razdvajanja i osigurati da nema promjena u statusu quo duž dvije crte prekida paljbe, uspostavljene 16. kolovoza 1974. Nakon podjele otoka 1974., misija UNFICYP služi kao snaga razdvajanja između snaga dviju etničkih zajednica. Misija na Cipru već se dugi niz godina nalazi u pat-poziciji, a razlog tome je dijelom i u mandatu misije, koji treba pomoći normalizaciji odnosa i održavanju status quo-a duž zelene linije. U odsutnosti političkog rješenja ciparskog problema, djelovanje misije UNFICYP nastavlja se i dalje. U skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 1642 od 14. prosinca 2005., mandat mirovnih snaga UN-a na Cipru produljen je do 15. lipnja 2006. U provedbi navedenog mandata, trenutno sudjeluju snage od 908 pripadnika. Postojeće snage čine: vojno osoblje (840 pripadnika), civilna policija (68), međunarodno civilno osoblje (38) i lokalno civilno osoblje (111). Misija UNFICYP ocijenjena je misijom smanjenog rizika.

Pripadnici Oružanih snaga RH sudjeluju u mirovnoj misiji UNFICYP od rujna 2004. u sklopu slovačkog kontingenta. Trenutno su u misiji UNFICYP dvojica hrvatskih vojnih promatrača, čiji mandat završava u rujnu 2006. Slovačko Ministarstvo obrane ponudilo je Republici Hrvatskoj mogućnost povećanja broja sudionika u misiji.

MIROVNA MISIJA UN-a NA BLISKOM ISTOKU (UNTSO)

Od najranijih dana UN je bio zabrinut zbog arapsko-izraelskog sukoba na Srednjem istoku. Korijen sukoba leži u neriješenom pitanju statusa Palestine. UNTSO je osnovan Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 50, od svibnja 1948., kojom se poziva na prekid neprijateljstva i kojom je odlučeno da primirje nadzire UN-ov posrednik uz pomoć vojnih promatrača. Mandat se obnavlja svakih šest mjeseci. Danas misija UNTSO pomaže i surađuje s misijom UNDOF, na Golanskoj visoravni, na području Izraela i Sirije i misiji UNIFIL, na području Libanona. UNTSO je također prisutan i na području Sinajskog poluotoka, a uredi također održava u Bejrutu i Damasku. Mandat misije je nadziranje poštivanja mirovnog sporazuma iz 1949., između Izraela i arapskih susjeda, nadziranje prekida vatre u području Sueskog kanala i Golanske visoravni i sprječavanje incidenata i sukoba, te pomaganje ostalim misijama u regiji (UNDOF i UNIFIL). U provedbi mandata odobrene su snage koje, na dan 30. studenoga 2005., čine: 150 vojnih promatrača, uz potporu 102 pripadnika međunarodnog i 119 lokalnog civilnog osoblja. Glavni stožer misije smješten je u Jeruzalemu.

Odjel za mirovne operacije UN-a, ponudio je Republici Hrvatskoj razmotriti mogućnost upućivanja u misiju dvojice pripadnika Oružanih snaga RH na dužnost vojnih promatrača.

MIROVNA MISIJA UN-a I INDIJI I PAKISTANU (UNMOGIP)

Mirovna misija UN-a na spornom području Kašmira, između Indije i Pakistana, s gledišta vanjskopolitičkog značaja i dimenzija koje posjeduju obje zemlje (nuklearne sile, regionalne sile, brojnost pučanstva) svakako je jedna od najzahtjevnijih misija. Ujedinjeni narodi uključeni su u sprečavanje sukoba između dviju države od 1948., kada je usvojena Rezoluciju Vijeća sigurnosti br. 39, radi posredovanja u sporu, a u siječnju 1949. osnovana je mirovna misija UN-a u Indiji i Pakistanu sa ciljem nadgledanja prekida vatra u državi Jammu i Kašmir. Sukobi između dvije zemlje osobito su se razbukitali 1971., a sporazum između Indije i Pakistana iz 1972. definirao je novu liniju razgraničenja, koja je s manjim odstupanjima pratila prihvaćenu liniju razgraničenja iz 1949. Od tog vremena Indija je zauzela stav da je mandat misije UNMOGIP završen, jer se odnosi isključivo na liniju razgraničenja koja je prihvaćena sporazumom iz Karachija 1949. Pakistan nije prihvatio takvo stajalište, već i nadalje ulaže misiji UNMOGIP žalbe na povrede prekida vatre. U svezi razmirica dviju strana o ulozi i mandatu misije UNMOGIP, Glavni tajnik UN-a zauzeo je stajalište da misija može biti okončana samo odlukom Vijeća sigurnosti, a budući takva odluka nije donesena, misija UN-a i dalje traje sa zadaćom strogog nadgledanja linije razgraničenja iz 1971. i izvješćivanja glavnog tajnika UN-a o njezinoj povredi.

Misija je sastavljena od 42 vojnih promatrača, uz potporu 21 pripadnika međunarodnog civilnog i 47 lokalnog civilnog osoblja.

Sa sigurnosnog aspekta prijeteće ugroze uglavnom se svode na zatrovanost područja djelovanja misije minama i mogućnost izravnih ugroza tjelesnog integriteta pripadnika misije od strane paramilitarnih skupina uključenih u sukobe. Imajući u vidu opću situaciju u Pakistanu i blizinu afganistanskog sukoba, misija UNMOGIP ocijenjena je kao srednje rizična, uz trend pogoršanja situacije, i mogućnost daljnjeg izbijanja nasilja. Pripadnici Oružanih snaga RH upućeni su mirovnu misiju UNMOGIP u kolovozu 2002. Trenutno, sedmorica pripadnika Oružanih snaga RH sudjeluje u UNMOGIP-u, u svojstvu vojnih promatrača. Ističemo da je u prosincu 2005., po prvi puta, jednom visokom časniku Oružanih snaga Republike Hrvatske povjerena dužnost zapovjednika mirovne operacije UN-a.

S obzirom na pozitivan trend sudjelovanja Republike Hrvatske u mirovnoj misiji UN-a u Indiji i Pakistanu, poželjno je povećati broj pripadnika Oružanih snaga RH u istoj.

MIROVNA MISIJA UN-a U LIBERIJU (UNMIL)

Borbe u Liberiji su započele krajem 1989., a već početkom 1990. bilo je nekoliko stotina poginulih u sukobima između vladinih snaga i boraca koji su pripadali opozicijskoj grupi, predvođenoj Charlesom Taylorom i Nacionalnom patriotskom frontom Liberije (National Patriotic Front of Liberia-NPFL). Građanski rat prouzročio je gubitak 150000 života, većinom civilnog stanovništva i doveo gotovo do potpunog sloma pravnog poretka u toj zemlji. Velik broj stanovništva je raseljen i oko 850 000 izbjeglica prebjeglo je u susjedne zemlje. Nakon gotovo osam godina građanskog rata, u srpnju 1997. održani su predsjednički i parlamentarni izbori. Na predsjedničkim izborima pobijedio je Charles Taylor, a njegovu vladavinu karakterizirala je velika izvršna moć bez stvarne političke opozicije. Njegova vlada je pružala potporu pobunjeničkoj skupini iz Sierra Leonea, s ciljem svrgavanja vlasti u susjednoj zemlji, zbog čega je UN 2001. nametnuo sankcije Liberiji. Borbe na tromeđi Liberije, Sierra Leonea i Gvineje, ponovo su izbile 2000., a 2002. pojačali su se napadi Liberijaca ujedinjenih za pomirbu i demokraciju na Taylorovu vladu. Sporazum o prekidu vatre između vlade i pobunjeničkih skupina sklopljen je 17. srpnja 2003. i sve su se strane pozitivno izrazile o dolasku međunarodnih snaga i nastavku mirovnih pregovora. Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 1497 od 1. kolovoza 2003., odobreno je uspostavljanje multinacionalnih snaga za Liberiju. Veličina, sastav i mandat misije definirani su Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 1509 od 19. rujna 2003. Rezolucijom VS UN-a broj 1626 od 19. rujna 2005. mandat misije produžen je do 31. ožujka 2006. U sastavu snaga UNMIL-a angažirano je 14 656 pripadnika postrojbi, 193 vojna promatrača, 1008 civilnih policajaca,

558 međunarodnog civilnog osoblja 840, lokalnog civilnog osoblja i 433 volontera UN-a. Mandat snaga je potpora implementaciji sporazuma o prekidu vatre, zaštita osoblja UN-a, civila i objekata, potpora međunarodnim naporima u zaštiti i unapređenju ljudskih prava i pružanju humanitarne pomoći, potpora reformama sigurnosnog sektora te potpora implementaciji mirovnog procesa. UNMIL je ocijenjen misijom povećanog rizika, s tendencijom poboljšanja stanja. Takva ocjena rezultat je prvenstveno loših zdravstvenih uvjeta, situacije s minama te općenito vrlo loše humanitarne situacije.

Republika Hrvatska u mirovnoj misiji UNMIL sudjeluje s tri stožerna časnika, od listopada 2003. poželjno je u 2006. povećati broj pripadnika Oružanih snaga RH u toj misiji.

MIROVNA MISIJA UN-a U GRUZIJI (UNOMIG)

Sukob u Abhaziji, strateški smještenoj na Crnom moru, u sjeverozapadnom dijelu Gruzije, počeo je socijalnim nemirima i nastojanjima lokalnih vlasti da se odcijepi od Gruzije. Nemiri su eskalirali u ljetu 1992. u niz oružanih sukoba, kada je Republika Gruzija rasporedila oko 2000 vojnika u Abhaziji. Sporazum o prekidu vatre zaključen je u srpnju 1993. Predviđao je trenutačno započinjanje stupnjevane demilitarizacije zone sukoba. Za praćenje tog procesa bilo je predviđeno raspoređivanje međunarodnih promatrača. Glavni tajnik UN-a preporučio je raspoređivanje prethodnice od 10 promatrača koji bi pomogli u verifikaciji pridržavanja prekida paljbe s čime se Vijeće sigurnosti suglasilo. U kolovozu iste godine, Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda Rezolucijom br. 858 uspostavilo je Vojno-promatračku misiju UN-a u Gruziji (UNOMIG), koja se trebala sastojati od 88 vojnih promatrača i minimalnog broja civilnog osoblja za potporu. Razvoj situacije i kršenje Sporazuma o prekidu vatre nametnuli su proširenje mandata, te daljnje političke dogovore i slanje još jedne misije. Gruzijaska i abhaška strana potpisale su 1994. u Moskvi Sporazum o prekidu vatre i razdvajanju snaga. Upućen je i poziv Vijeću sigurnosti za proširenje mandata vojnih promatrača UN-a kako bi i oni sudjelovali u misiji koja je definirana Sporazumom. Sporazum je ratificiran Rezolucijom VS UN br. 937 od 1994. Mandat misije UNOMIG je: promatrati djelovanje mirovnih snaga Zajednice Nezavisnih Država (ZND) u okvirima provedbe Sporazuma, osigurati da vojne snage strana u sukobu ne ostaju ili ne ulaze u sigurnosnu zonu, nadzirati skladišta teške vojne opreme koja je izvučena iz sigurnosne zone i zona isključenja u suradnji s mirovnim snagama ZND-a, nadzirati povlačenje snaga Republike Gruzije iz doline Kodori na lokacije van granica Abhazije (Gruzija), redovito ophoditi dolinu Kodori, istraživati prijavljene ili navodne prekršaje Sporazuma i nastojati ih razriješiti ili doprinijeti njihovom razrješenju, izvješćivati Glavnog tajnika UN-a o primjeni Sporazuma, prekršajima i istragama prekršaja koje provodi UNOMIG, kao i o ostalim bitnim detaljima situacije, te održavati bliske kontakte s obje strane u sukobu i svojom nazočnošću na terenu doprinijeti stvaranju uvjeta za siguran i uredan povratak izbjeglica i prognanika. U sadašnjem trenutku u misiji su angažirane 133 vojne osobe (od čega 122 vojnih promatrača), 11 pripadnika civilne policije, uz potporu 102 pripadnika međunarodnog civilnog i 183 pripadnika lokalnog osoblja te 1 volontera UN-a. Rezolucijom VS UN-a br. 1615 (2005) od 29. srpnja 2005., mandat UNOMIG-a je produžen. Najveći sigurnosni rizik predstavljaju mine postavljene, kako unutar sigurnosne zone tako i na drugim područjima, od strane terorističkih skupina. Svojevrsan rizik predstavlja i latentan sukob u Čečeniji, odnosno mogućnost njegova prelijevanja na prostor Gruzije.

S obzirom da je u misiji UNOMIG trenutno jedan pripadnik Oružanih snaga RH, poželjno je povećati broj hrvatskih sudionika u misiji.

MIROVNA MISIJA UN-a NA OBALI BJELOKOSTI (UNOCI)

Obala Bjelokosti dobila je teritorijalni status 1893., a nakon II. svjetskog rata postaje autonomna republika u francuskoj uniji. Nezavisnost je stekla 7. kolovoza 1960. Politička nestabilnost kulminirala je u prosincu 1999., kada je u vojnom udaru svrgnut tadašnji predsjednik Henri Konan Bédié, a na vlast doveden general Robert Guei.

Kao posljedica toga, ukinut je znatan dio međunarodne pomoći zemlji. Izbori su održani u listopadu 2000., a Guei-a se proglasio predsjednikom. Međutim, prosvjed stanovništva prisilio ga je na odstupanje i doveo na vlast predsjednika Laurenta Gbagbo-a. Novi pokušaj državnog udara bio je u rujnu 2002. Primirje između predsjednika Gbagboa i MPCI-ja potpisano je u listopadu 2002. Nakon mirovnih pregovora, koji su provedeni pod okriljem ECOWAS-a (Economic Community of West African States) i uz posredovanje togoanskog predsjednika Gnassingbéa Eyadéma-a, potpisan je 23. siječnja 2003. u Francuskoj mirovni sporazum Linas-Marcoussis. Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 1479, od 13. svibnja 2003. uspostavljena je mirovna misija pod nazivom MINUCI, sa zadaćom nadzora implementacije sporazuma iz Linas-Marcoussis-a. Na temelju Izvješća glavnog tajnika UN-a od 6. siječnja 2004. o provedbi mirovne operacije MINUCI i potrebe proširenja 27. veljače 2004. usvojena je nova rezolucija VS UN-a br. 1528, kojom je odlučeno da mirovna misija MINUCI 4. travnja 2004. preraste u mirovnu misiju UNOCI. Vijeće sigurnosti produljilo je mandat mirovnoj misiji UN-a u Obali Bjelokosti (UNOCI) do 24. siječnja 2006. te odobrilo povećanje broja pripadnika. Mandat misije uobičajeno se produžuje svakih šest mjeseci. Mandat mirovne misije UNOCI obuhvaća nadzor prekida vatre, razoružanje, demobilizaciju, reintegraciju, zaštitu osoblja UN-a, institucija i civila, podupiranje humanitarnih akcija, podupiranje provedbe mirovnog procesa, pridonosenje zaštiti ljudskih prava te doprinos uspostavi reda i zakona.

U sadašnjem trenutku u misiji je angažirano 7570 vojnog osoblja (od čega 195 vojnih promatrača), 674 pripadnika civilne policije te 350 pripadnika međunarodnog civilnog, 418 pripadnika lokalnog osoblja i 203 volontera UN-a. Mirovna misija u Obali Bjelokosti ocjenjuje se kao misija srednjeg rizika.

Republika Hrvatska sudjeluje u mirovnoj misiji UNOCI s tri vojna promatrača od kolovoza 2004.

MIROVNA MISIJA UN-a U SUDANU (UNMIS)

Misija UN-a u Sudanu (UNMIS) uspostavljena je usvajanjem Rezolucije VS UN-a br. 1590 od 24. ožujka 2005. Uspostavi UNMIS-a prethodilo je potpisivanje sveobuhvatnog mirovnog sporazuma kojim je okončan dugogodišnji konflikt između sjevera i juga Sudana. Sporazum, kojim je zbog okončanja dugogodišnjeg sukoba označena prekretnica u povijesti Sudana, sadrži sigurnosne odredbe, odredbe o razdiobi vlasti u Khartumu, jamstva za izvjesni stupanj autonomije juga i pravedniju razdiobu resursa. Sporazum predviđa prijelazno razdoblje od šest i pol godina tijekom kojega će zemljom vladati prijelazne institucije na kraju kojega će stanovništvo južnog Sudana na referendumu odlučivati o neovisnosti, odnosno ostanku u sklopu cjelovitog Sudana. UNMIS je ovlašten nadzirati provedbu Sveobuhvatnog mirovnog sporazuma potpisanog između sudanske vlade i SPLM (Sudan's People Liberation Movement/Army) te provoditi određene aktivnosti vezane uz humanitarnu pomoć i zaštitu ljudskih prava. Iako nije izravno angažiran u pogledu Darfurske krize na zapadu Sudana, UNMIS ima mandat za pružanje potpore misiji Afričke Unije (AMIS), koja djeluje na području Darfura. U vojnom segmentu UNMIS je ovlašten nadzirati i verificirati provedbu sporazuma o prekidu neprijateljstava, štititi osoblje i objekte UN-a i osiguravati slobodu kretanja osoblja.

U svezi sigurnosnog aspekta, stanje u području operacije ocjenjuje se nestabilnim u mnogim dijelovima tog područja i prosuđuje se da će trebati duže vrijeme za njegovu stabilizaciju. Misija je ocijenjena kao misija višeg srednjeg rizika, s upitnom tendencijom poboljšanja. Kratkotrajna kriza koja je početkom kolovoza 2005. izbila kao rezultat reakcija na pogibiju potpredsjednika Sudana i lidera SPLM dr. Johna Garanga, ubrzo je razriješena, ne ugrozivši ozbiljnije nastavak mirovnog procesa i funkcioniranje privremenih institucija.

Pripadnici Oružanih snaga RH započeli su sudjelovanje u UNMIS-u u travnju 2005., kada su trojica časnika upućena na dužnosti u Zapovjedništvo UNMIS-a u Kartumu, i to na stožerne dužnosti časnika za planiranje, obuku i personalne poslove.

Predviđen je nastavak sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga RH u ovoj misiji i u 2006.

MIROVNA MISIJA UN-a U ETIOPIJI I ERITREJI (UNMEE)

Sukob eritrejskih i etiopskih snaga u zapadnom graničnom području Badme izbio je u svibnju 1998. Eritreja je 12. svibnja 1998. okupirala područje Badme, koje je bilo pod administrativnom vlašću Etiopije. Pregovori o mirnom rješavanju sukoba, koji su uz posredovanje Organizacije afričkog jedinstva (OAU) i SAD-a vođeni tijekom lipnja 1998. nisu uspjeli. U sukobu koji je ponovo izbio u veljači 1999. nekoliko tisuća osoba izgubilo je živote. U razdoblju od 1998. – 2000. živote je gubilo više od 70 000 osoba. Mirovni sporazum između Etiopije i Eritreje o prestanku neprijateljstva potpisan je 18. lipnja 2000. u Alžiru, uz posredovanje OAU. Sporazum je pozvao na trenutni prestanak sukoba i razmještanje mirovnih snaga UN-a na 25 km dugačkom području razdvajanja snaga. Misija UN-a u Etiopiji i Eritreji, ustanovljena je Rezolucijama VS UN-a br. 1312 od 13. srpnja 2000. i 1320 od 15. rujna 2000. Slijedio je razmještaj preko 4 000 pripadnika vojnih snaga, uključujući i 220 vojnih promatrača. Ustanovljena je i privremena sigurnosna zona, te Komisija za granična pitanja i za pritužbe (Eritrea-Ethiopia Boundary Commission). 13. travnja 2002. gu Den Haagu Komisija za granice donijela je odluku o razgraničenju između Etiopije i Eritreje, kao konačnu i obvezujuću za obje strane u sukobu, čime je započeo postupak razgraničenja.

Mandat misije je nadziranje prestanka neprijateljstva, pomoć u osiguranju nadzora provedbe dogovorenih sporazuma između obje strane, nadzor i verifikacija premještanja etiopijskih snaga s pozicija zauzetih nakon 6. veljače 1999., nadgledanje Privremene sigurnosne zone, koordinacija i osiguranje tehničke pomoći humanitarnim aktivnostima, aktivnostima UN-a u području osiguranja ljudskih prava, kao i pomoći drugim organizacijama u tom području. Međutim, s obzirom na razvoj stanja u proteklom vremenu, Vijeće sigurnosti UN razmatra eventualne modifikacije mandata mirovnih snaga UN-a na predmetnom području. Rezolucijom Vijeće sigurnosti UN-a br. 1622 od 13. rujna 2005., mandat misije UNMEE produžen je do 15. ožujka 2006. U misiji UNMEE trenutno su raspoređena 3132 pripadnika postrojbi, 205 vojnih promatrača, uz potporu 191 međunarodnog civilnog i 235 lokalnog civilnog osoblja te 74 volontera UN-a. Krajem 2005. Eritreja je zabranila letove UN-ovih helikoptera na svom zračnom prostoru. Ovaj potez rezultirao je u zaoštavanjem odnosa između Eritreje i UN-a. U prosincu 2005. eritrejske vlasti zatražile su povlačenje osoblja UNMEE-a s područja Eritreje. Povlačenje osoblja mirovne operacije UNMEE iz određenih država s područja Eritreje u Etiopiju, provedeno je sukladno odluci Vijeća sigurnosti UN-a sredinom prosinca 2005. Misija UNMEE ocijenjena je misijom povišenog stupnja rizika, a osobito veliku opasnost, predstavljaju „posijane“ mine.

Republika Hrvatska sudjeluje u ovoj mirovnoj misiji od 2001. te su trenutno sedmorica pripadnika Oružanih snaga RH na dužnosti vojnih promatrača na teritoriju Etiopije.

IV. POTREBNA FINACIJSKA SREDSTVA

Potrebna financijska sredstva za troškove sudjelovanja u mirovnim misijama UN-a osigurana su u Financijskom planu Ministarstva obrane Republike Hrvatske, u Programu 10, J-02.

Procjena potrebnih financijskih sredstava izvršena je temeljem odobrenog plana sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama UN-a u 2006. i 2007., prema kojemu je planiran broj od 64 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske angažiranih na dužnostima u mirovnim misijama UN-a u navedenom razdoblju.

Na temelju članka 6. stavka 2. podstavka 6. Zakona o obrani («Narodne novine», broj 33/02 i 58/02), i članka 4. stavka 1. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu («Narodne novine», broj 33/02) Hrvatski sabor na sjednici održanoj _____ 2006. donio je

ODLUKU

O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNIM MISIJAMA UJEDINJENIH NARODA

I.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske upućuju se u mirovne misije Ujedinjenih naroda, uz mogućnost rotacije do 31. prosinca 2007., i to kako slijedi:

- u Zapadnu Saharu (MINURSO)	do 7 pripadnika,
- na Haiti (MINUSTAH)	do 4 pripadnika,
- na Cipar (UNFICYP)	do 6 pripadnika,
- na Bliski Istok (UNTSO)	do 8 pripadnika,
- u Indiju i Pakistan (UNMOGIP)	do 10 pripadnika,
- u Liberiju (UNMIL)	do 5 pripadnika,
- u Gruziju (UNOMIG)	do 5 pripadnika,
- na Obalu Bjelokosti (UNOCI)	do 5 pripadnika,
- u Sudan (UNMIS),	do 5 pripadnika,
- u Etiopiju i Eritreju (UNMEE)	do 9 pripadnika.

II.

Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da utvrđuje trajanje rotacije, broj i organizacijsku strukturu pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske za mirovnu misiju iz točke I. ove Odluke, za svaku rotaciju.

III.

Obvezuje se Ministarstvo obrane da nakon svake rotacije pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske iz točke I. ove Odluke izvijesti Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost Hrvatskog sabora o provedenoj rotaciji.

IV.

Ovom Odlukom stavljaju se izvan snage:

- Odluka o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji UNMOGIP (Indija i Pakistan), «Narodne novine», broj 92/04;
- Odluka o upućivanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnu misiju na Haiti (MINUSTAH), «Narodne novine», broj 92/04;
- Odluka o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama Ujedinjenih naroda («Narodne novine», broj 101/04).

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Narodnim novinama».

Klasa:
Zagreb,

HRVATSKI SABOR

**Predsjednik
Hrvatskog sabora**

Vladimir Šeks, v.r.

O B R A Z L O Ž E N J E

Točkom I. Određuje se da Hrvatski sabor donosi prethodnu odluku o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnim misijama UN-a.

Pravni temelj za donošenje odluke Hrvatskog sabora je članak 7. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske koji propisuje da je za prelazak Oružanih snaga preko granica Republike Hrvatske potrebna prethodna odluka Hrvatskog sabora i odredba članka 6. stavka 2. podstavka 6. Zakona o obrani («Narodne novine», broj 33/02 i 58/02) koja u nadležnost Hrvatskog sabora stavlja odlučivanje o izlasku ili djelovanju Oružanih snaga izvan granica Republike Hrvatske.

Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te držanih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu («Narodne novine», broj 33/02) na istovjetan način u članku 5. uređuje ovo pravno područje.

Točkom II. Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da utvrđuje trajanje rotacije, broj i organizacijsku strukturu pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske iz točke I. ove Odluke za svaku mirovnu misiju.

Rotacije u pravilu traju godinu dana, no Vladi Republike Hrvatske se omogućuje odrediti duljinu trajanja ovisno o mandatu pojedine mirovne operacije. Vlada Republike Hrvatske određivat će za svaku rotaciju strukturu i broj pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, s time da broj može biti u okviru broja pripadnika utvrđenih u točki I. ove Odluke.

Točkom III. Obvezuje se Ministarstvo obrane da nakon svake rotacije pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske iz točke I. ove Odluke izvjesti Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost Hrvatskog sabora o provedenoj rotaciji.

Točkom IV. Određuje se koje se Odluke Hrvatskog sabora o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske stavljaju izvan snage.

Točkom V. Određuje se da Odluka Hrvatskog sabora stupa na snagu danom donošenja i da će se objaviti u «Narodnim novinama».